

YHDESSÄ MUUTAMME MAAILMAA

Vapaaehtoistoiminnan linjaus

SISÄLTÖ

JOHDANTO.....	3
VAPAAEHTOISTOIMINNAN LINJAUKSEN TAUSTA JA TAVOITTEET SUOMEN PUNAISESSA RISTISSÄ	4
VAPAAEHTOISTOIMINNAN LINJAUS	5
1. Vapaaehtoinen Suomen Punaisessa Ristissä	5
2. Vapaaehtoisen oikeudet ja velvollisuudet Suomen Punaisen Ristin vapaaehtoistoiminnassa	5
3. Suomen Punaisen Ristin oikeudet ja velvollisuudet vapaaehtoistoiminnassa.....	6
4. Uusien vapaaehtoisten saaminen mukaan toimintaan	6
5. Palkattu työ suhteessa vapaaehtoistointaan Suomen Punaisessa Ristissä.....	6
6. Luottamushenkilöt Suomen Punaisessa Ristissä	6

JOHDANTO

Punainen Risti on maailman suurin vapaaehtoisjärjestö, jonka perustehtävät toteutetaan vapaaehtoisten avulla. Miljoonat ihmiset kansallisissa yhdistyksissä toimivat vapaaehtoisina joka päivä toteuttaen Punaisen Ristin humanitaarista auttamistehtävää. Näitä ihmisiä yhdistävät Punaisen Ristin periaatteet.

Suomen Punaisen Ristin vapaaehtoistoiminnan linjaus on tarkoitettu kaikille järjestön vapaaehtoisille ja työntekijöille. Linjaus ohjaa Suomen Punaisen Ristin vapaaehtoistoiminnan päätöksentekoa ja kehittämistä. Linjauksessa tehdään näkyväksi siltä järjestön ja vapaaehtoisen välillä: siinä määritellään vapaaehtoisen ja järjestön oikeudet ja velvollisuudet toiminnassa.

Vapaaehtoistoiminnan linjaus on Suomen Punaisen Ristin kannanotto vapaaehtoisuuden puolesta. Vapaaehtoistoiminta on tärkeää kansalaistoimintaa, joka vahvistaa yhteistä hyvinvointia ja rikastuttaa yhteisön elämää. Punainen Risti tarjoaa vapaaehtoistoiminnalla ihmisille kanavan vaikuttaa omaan ja yhteisön elämään. Toisaalta Suomen Punaisen Ristin roolina on täydentää vapaaehtoisohjelmilla viranomaispalveluja. Linjauksen tavoitteena on myös lisätä yhteiskunnan arvostusta ja konkreettista tukea vapaaehtoistoiminnan toteuttamiselle.

Suomen Punaisen Ristin vapaaehtoistoiminnan linjaus perustuu Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun Kansainvälisen Liiton vapaaehtoistoiminnan politiikkaan (1999). Ensimmäinen Suomen Punaisen Ristin vapaaehtoistoiminnan linjaus hyväksyttiin järjestön yleiskokouksessa Jyväskylässä vuonna 2002. Järjestön hallitus nimesi vuonna 2006 työryhmän arvioimaan ja uudistamaan linjauksen. Uudistettu linjaus hyväksyttiin yleiskokouksessa Oulussa 2008.

VAPAAEHTOISTOIMINNAN LINJAUKSEN TAUSTA JA TAVOITTEET SUOMEN PUNAISESSA RISTISSÄ

Parannamme haavoittuvien ihmisten elämää inhimillisellä tuella.
Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun Strategia 2010

Vapaaehtoistoiminta on Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun perusta ja tapa työskennellä. Vapaaehtoistoiminnalla parannetaan haavoittuvien ihmisten asemaa ihmiseltä ihmiselle -periaatteella. Vapaaehtoistoiminnan linjauksella vahvistetaan ja kehitetään vapaaehtoistoimintaa sekä vapaaehtoisen asemaa ja oikeuksia järjestössä. Näin varmistetaan järjestön perustehtävän toteutuminen.

Vapaaehtoistoiminta perustuu järjestön periaatteisiin ja perustehtävään. Suomen Punaisen Ristin vapaaehtoistoiminnan linjauksella korostetaan vapaaehtoistoiminnan asemaa ja merkitystä järjestössä ja yhteiskunnassa. Vapaaehtoisen asemaa vahvistamalla järjestö kannustaa vastuun ottamiseen yhteiskunnassa.

Tällä linjauksella tähdätään seuraavien tavoitteiden toteutumiseen:

- Vapaaehtoistoiminta vahvistaa Punaisen Ristin arvoja yhteiskunnassa.
- SPR:n rakenteet tukevat vapaaehtoistoimintaa. Vapaaehtoistoimintaan on käytettävissä riittävät voimavarat.
- Vapaaehtoistoiminta on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa ja edistää yksilön hyvinvointia. Se havainnoi, reagoi ja vastaa muuttuviin tarpeisiin yhteiskunnassa.
- Vapaaehtoistoiminta tavoittaa tukea tarvitsevat ihmiset ja tarjoaa heille toimintamahdollisuuksia ja palveluita.
- Vapaaehtoistoiminta on mahdollisuus toteuttaa ja kehittää itseään. Se tarjoaa mielekkäitä ja toimijoille merkityksellisiä mahdollisuuksia auttaa ja osallistua.

VAPAAEHTOISTOIMINNAN LINJAUS

1. Vapaaehtoinen Suomen Punaisessa Ristissä

- Vapaaehtoinen on henkilö, joka osallistuu omasta tahdostaan vapaaehtois-toimintaan Suomen Punaisessa Ristissä. Hän ei toimi saavuttaakseen materi-aalista tai taloudellista hyötyä.
- Vapaaehtoinen toimii palkatta ”ihmiseltä ihmiselle”. Tausta-ajatuksena on vapaaehtoistoiminnan hyödyllisyys yhteisölle.
- Järjestön vapaaehtoisia ovat
  - säännöllisesti toimivat aktiiviset jäsenet ja vapaaehtoiset, joilta pääsääntöisesti edellytetään jäsenyyttä
  - kertaluonteisesti toimivat vapaaehtoiset

2. Vapaaehtoisen oikeudet ja velvollisuudet Suomen Punaisen Ristin vapaaehtoistoiminnassa

Vapaaehtoisella on oikeus

- osallistua taitojensa ja kiinnostuksensa mukaisiin vapaaehtoistehtäviin SPR:n vapaaehtoistoiminnassa
- tehtävässä tarvitsemaansa koulutukseen, tietoon, ohjaukseen ja tukeen
- osallistua toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen sekä jäsenenä vaikuttaa päätöksentekoon
- turvalliseen toimintaympäristöön
- saada ja antaa palautetta ja kokea arvostusta
- mahdollisuuteen kehittyä vapaaehtoisena.

Vapaaehtoiselle suositellaan

- maksettavan kulukorvaus sellaisista säännöllisistä vapaaehtoistehtävistä aiheutuvista kuluista, joita ei voida pitää kohtuullisina ja vapaaehtois-toimintaan osallistumiseen sisältyvinä.

Vapaaehtoisella on velvollisuus

- toimia Punaisen Ristin arvojen ja periaatteiden, SPR:ssä hyväksytyjen suuntaviivojen ja sääntöjen mukaisesti
- sitoutua toimintaan siltä osin kun on vapaaehtoisesti ja sovitusti lupautunut
- osallistua tehtävän edellyttämään perehdytykseen ja koulutukseen
- tiedottaa toiminnassa havaitsemistaan puutteista tai vaaroista
- sitoutua kulloinkin tehtävän edellyttämään vaitioloon.

3. Suomen Punaisen Ristin oikeudet ja velvollisuudet vapaaehtoistoiminnassa

Järjestöllä on velvollisuus

- suunnitella, toteuttaa ja arvioida SPR:n toimintaa vapaaehtoistoiminnan näkökulmasta tämän linjauksen mukaisesti
- taata vapaaehtoisten oikeuksien toteutuminen
- varata vapaaehtoistoimintaan riittävät voimavarat
- ottaa vastaan vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneet ja pyrkiä etsimään heille heidän taitojensa mukaisia tehtäviä
- tarjota vapaaehtoisille tehtävässä tarvitsemaansa perehdytystä, koulutusta, ammatillista tukea, ohjausta, ja työvälineitä toimintaan ja Punaisen Ristin periaatteiden vahvistamiseen
- arvioida toimintamuodoissa toiminnan riskit ja varmistaa riittävän turvallinen toimintaympäristö
- määritellä kussakin vapaaehtoistehtävässä vapaaehtoisen oikeudet ja velvollisuudet
- tarjota mahdollisuuksia kehittyä vapaaehtoistoiminnassa
- pitää yllä rekisteriä vapaaehtoisista.

Järjestöllä on oikeus

- valvoa toiminnan laatua, arvioida sen tehokkuutta ja päättää sen jatkamisesta
- valita vapaaehtoistehtäviin tehtävän mukaisesti sopivia vapaaehtoisia
- lopettaa toiminta, jos se on Punaisen Ristin periaatteiden vastaista, laitonta tai se ei ole riittävän turvallista
- kannustaa vapaaehtoisia aktiivisesti jäsenyyteen.

4. Uusien vapaaehtoisten saaminen mukaan toimintaan

- Uusien vapaaehtoisten rekrytointi on aktiivista.
- Vapaaehtoisten rekrytoinnissa noudatetaan avoimuutta ja tasapuolisuutta.
- Rekrytoinnissa otetaan huomioon, että Punaisen Ristin vapaaehtoisten halutaan edustavan yhteiskunnan moninaisuutta.

5. Palkattu työ suhteessa vapaaehtoistoimintaan Suomen Punaisessa Ristissä

- Järjestö toimii sekä vapaaehtoisten että palkattujen työntekijöiden voimin.
- Vapaaehtoisten ja palkattujen työntekijöiden toimenkuvat ja tehtävien rajat ovat selkeästi määriteltyjä.
- Järjestön työntekijöiden panos kohdennetaan erityisesti tukemaan vapaaehtoistoimintaa.

6. Luottamushenkilöt Suomen Punaisessa Ristissä

- Luottamushenkilöt ovat Suomen Punaisen Ristin vapaaehtoisia.
- Vapaaehtoisten oikeuksien ja velvollisuuksien lisäksi luottamushenkilöä koskevat erityiset kelpoisuusehdot (Suomen Punaisen Ristin säännöt § 19).

